

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp Septembercirculaire 2024 gemeentefonds	Zaaknummer 3808678	Uw kenmerk	Datum 22 oktober 2024
---	------------------------------	-------------------	---------------------------------

Geachte raadsleden,

In deze raadsbrief informeren wij u over de actuele ontwikkelingen als gevolg van de septembercirculaire 2024 van het gemeentefonds. Deze circulaire is gebaseerd op de Miljoenennota 2025 van het Rijk. Op hoofdlijnen wordt ingegaan op de inhoudelijke ontwikkelingen en/of financiële consequenties die voortvloeien uit deze circulaire ten opzichte van de meicirculaire 2024 van het gemeentefonds. In de bijlage treft u een uitgebreide toelichting aan.

Beleidsbegroting 2025 - 2028 op basis van meicirculaire 2024

Deze brief volgt zoals gebruikelijk in het proces ná de afronding van de Beleidsbegroting 2025-2028 in ons college. De Beleidsbegroting kent een positief beeld voor het jaar 2025 en negatieve beelden vanaf 2026. De Beleidsbegroting is gebaseerd op de meicirculaire 2024. Dit is ook de (minimale) verplichting in het kader het provinciaal toezicht. Wij vinden het van belang u te informeren over de effecten van de septembercirculaire 2024, zodat u zich een zo actueel mogelijk financieel beeld kunt vormen.

Effect septembercirculaire 2024 op Beleidsbegroting 2024/2025 e.v.

De doorrekening van de septembercirculaire 2024 leidt tot het volgend financieel effect voor de begrotingsjaren:

	- = nadeel; bedragen (* € 1.000)				
	2024	2025	2026	2027	2028
Totaal financieel effect septembercirculaire 2024:	1.017	186	414	314	-333

Financieel effect septembercirculaire 2024 op begrotingsjaar 2024

De verhoging van de gemeentefondsuitkering met ruim € 1 miljoen in 2024 ten opzichte van de meicirculaire 2024 komt door meerdere effecten. Er is een voorschot in 2024 in het gemeentefonds verstrekt voor de verrekening met het BTW-compensatiefonds. De gemeentelijke en landelijke aantallen van verschillende verdeelmaatstaven zijn geactualiseerd. Echter, het kan zijn dat voor de huishoudens laag inkomens in de decembercirculaire 2024 (of eerder) nog weer een aanpassing volgt door het ministerie van BZK.

Verder is er een taakmutatie in het kader van het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Daarnaast zijn de decentralisatie-uitkeringen aangepast voor de Wet betaalbare huur, de alleenverdienersproblematiek en de bed-bad-brood-voorzieningen.

De mutaties op basis van de septembercirculaire 2024 zijn voor 2024 verwerkt in de 2e Beleidsrapportage 2024 (zaaknummer: 3812091).

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Financieel effect septembercirculaire 2024 op Beleidsbegroting 2025-2028

Het financieel effect van de septembercirculaire 2024 voor de jaren 2025 tot en met 2027 geeft een positief beeld en voor 2028 een negatief beeld. Dit wordt voor die jaren verklaard door meerdere mutaties.

Het meerjarig volumeaccres wordt oplopend neerwaarts bijgesteld. Overigens blijkt uit een rectificerende mail van het ministerie van BZK van 11 oktober jl. dat het volumeaccres vanaf 2025 te laag is weergegeven in de septembercirculaire 2024. Dit wordt hersteld in de decembercirculaire 2024 en Voorjaarsnota 2025 van het Rijk. Een grove indicatie geeft voor Hengelo een positief effect van € 0,25 miljoen in 2025 oplopend tot bijna € 1 miljoen in 2028. Dit bedrag is nu nog niet meegenomen in onderstaande tabel, omdat het ministerie van BZK in december of later met definitieve aangepaste cijfers voor 2025 e.v. komt. Tevens wordt in de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk de dan laatst geldende economische raming, het zgn. Centraal Economisch Plan (CEP2025), van het Centraal Planbureau verwerkt. Op het CEP2025 baseren wij de nieuwe loon- en prijsontwikkelingen voor de begrotingsuitgangspunten voor de Beleidsbegroting 2026-2029 (onderdeel in Zomernota 2025-2029). In de meicirculaire 2025 van het gemeentefonds kunnen we dan weer het totaaleffect geven op de nieuwe Beleidsbegroting (compensatie van het Rijk in het gemeentefonds versus loon-, prijs- en volumeontwikkelingen gemeente).

Er is sprake van een hoger verwacht prijsaccres in de komende jaren. Daarnaast zijn de gemeentelijke en landelijke aantallen van verschillende verdeelmaatstaven geactualiseerd. Tevens vinden diverse taakmutaties plaats door de Wet op de lijkbezorging, kinderopvang m.b.t. sociaal medische indicatie, Digitaal Stelsel Omgevingsdienst, bijstand jongerennorm, besparingsverlies jeugd en indexatie Wmo demografie.

Ook vinden er aanpassingen plaats in de volgende integratie- en decentralisatie-uitkeringen: Wet betaalbare huur, openbare bibliotheken en participatie m.b.t. afschaffing lage-inkomensvoordeel. Hoe we deze mutaties in de begroting verwerken wordt uitvoerig beschreven in de bijlage bij deze brief.

De mutaties voor 2025 e.v. zullen worden verwerkt in een (meerjarige) begrotingswijziging, na de vaststelling van de Beleidsbegroting 2025-2028 door uw gemeenteraad. Het effect op het begrotingssaldo is:

	- = nadeel; bedragen (* € 1.000)			
	2025	2026	2027	2028
Concept Beleidsbegroting 2025-2028	311	-790	-1.609	-843
Totaal financieel effect septembercirculaire 2024	186	414	314	-333
Nieuw begrotingssaldo na septembercirculaire 2024:	497	-376	-1.295	-1.176

Na de verwerking van de septembercirculaire 2024 is er voor de jaren 2025 tot en met 2027 sprake van een positiever beeld ten opzichte van de concept Beleidsbegroting 2025-2028. Voor de laatste jaarschijf 2028 is het beeld negatiever.

(On)stabiel gemeentefonds

We hebben onze vraagtekens of het gemeentefonds wel echt stabiel is geworden na de herverdeling vanaf 2023 door aanzienlijk minder verdeelmaatstaven die grote schommelingen te weeg brengen. Tevens lijken de volume-, prijs- en loonontwikkelingen op basis van het Bbp (bruto binnenlands product) ook niet stabiel.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Tevens worden we door de vaststelling van het prijsaccres bij de meicirculaire van het lopende jaar al jarenlang te weinig gecompenseerd door het Rijk. De minister van BZK komt gemeenten hierin niet tegemoet blijkt na Kamervragen. Vanuit de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) wordt hierop actie ondernomen richting het Rijk.

De afgelopen jaren hadden we zelf ook steeds met dit 'inflatiegat' te maken in de Zomernota's. We ontvingen te weinig middelen in het gemeentefonds voor de loon-en prijsontwikkelingen.

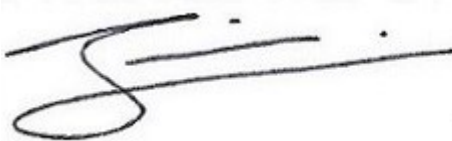
Onderzoeksagenda gemeentefonds

De onderzoeksagenda bevat (vervolg)onderzoeken naar de maatstaf centrumfunctie/stapeling problematiek sociaal domein in relatie tot eenpersoonshuishoudens, overige eigen middelen, grootstedelijkheid en kosten voor Bestuur & Ondersteuning. Zie onderdeel 4 in de bijlage voor een uitgebreide toelichting. We kunnen op dit moment niet aangeven welke financiële gevolgen de verwerking van deze onderzoeken in de toekomst heeft op de gemeentefondsuitkering voor de gemeente.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris,

de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G Schelberg

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

BIJLAGE – Financieel effect septembercirculaire 2024

<i>(onder voorbehoud van rectificaties ministerie)</i>					
- = nadeel; bedragen (* € 1.000)					
	2024	2025	2026	2027	2028
1. Algemene uitkering:					
<i>1.1. Accres:</i>					
1.1a Volumeontwikkelingen		-75	-263	-516	-756
1.1b Loon- en prijsontwikkelingen, overige ontwikkelingen uitkeringsfactor	-119	822	803	766	801
1.2 BTW compensatiefonds (voorschot 2024)	2.201				
<i>1.3 Hoeveelheden:</i>					
1.3a Gemeentelijk	518	216	336	506	186
1.3b Landelijk	-1.581	-747	-584	-589	-741
Taakmutaties:					
1.4 Wet op de lijkbezorging (t/m 2031)			15	15	15
1.5 Kinderopvang Sociaal Medische Indicatie		26	26	26	26
1.6 Digitaal Stelsel Omgevingswet	-50	-65	-77	-90	-104
1.7 Bijstand jongerenorm			-53	-55	-56
1.8 Besparingsverlies jeugd			2.725	2.799	2.814
1.9 Indexatie Wmo demografie			382	768	1.158
2. Integratie- en decentralisatie-uitkeringen:					
2.1 Wet Betaalbare huur	65	83	71	39	32
2.2 Bed-bad-brood-voorzieningen	25				
2.3 Alleenverdienersproblematiek 2023-2024	111				
2.4 Openbare bibliotheken		245	245		
2.5 Participatie: afschaffing lage-inkomensvoordeel		131	128	124	122
3. Overige kleine mutaties	23	9			
Totaal effect op gemeentefondsuitkeringen	1.194	645	3.753	3.794	3.496
Lastenmutaties:					
1.4 Stelpost gemeentefonds - Wet op de lijkbezorging			-15	-15	-15
1.7 Taakveld - Bijstand jongerenorm			53	55	56
1.8 Stelpost gemeentefonds vervalt- Stelpost besparing jeugd door nieuwe rijksmaatregelen			-2.563	-2.620	-2.620
1.9 Stelpost gemeentefonds vervalt - Wmo indexering			-371	-736	-1.097
2.1 Reserve nog uit te voeren werken/activiteiten 2024 en stelpost gemeentefonds 2025 e.v. - Wet Betaalbare huur	-65	-83	-71	-39	-32
2.3 Taakveld - Alleenverdienersproblematiek 2023-2024	-111				
2.4 Taakveld - Openbare bibliotheken		-245	-245		
<i>2.5 Participatie:</i>					
2.5a Taakveld - Wsw		-95	-89	-83	-78
2.5b Taakveld - Beschut werk		-36	-39	-41	-44
Totaal effect op lastenmutaties:	-177	-458	-3.339	-3.480	-3.829
Totaal financieel effect septembercirculaire 2024:	1.017	186	414	314	-333

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Hieronder volgt een toelichting op elk onderdeel uit de tabel.

1. Algemene uitkering:

1.1. Accres:

1.1a Volumeontwikkelingen

In de Miljoenennota 2025 zijn de tranches voor de uitkeringsjaren 2025 en verder neerwaarts bijgesteld op basis van het bruto binnenlands product (Bbp), gebaseerd op een 8-jaars (t-9 t/m t-2) historisch gemiddelde. De mutaties ten opzichte van de meicirculaire 2024 zijn € 75.000 nadelig in 2025 oplopend tot € 756.000 nadelig in 2028.

Overigens blijkt uit een rectificerende mail van het ministerie van BZK van 11 oktober jl. dat het volumeaccres vanaf 2025 te laag is weergegeven in de septembercirculaire 2024. Dit wordt hersteld in de decembercirculaire 2024 en Voorjaarsnota 2025 van het Rijk. Een grove indicatie geeft voor Hengelo een positief effect van € 0,25 miljoen in 2025 oplopend tot bijna € 1 miljoen in 2028. Dit bedrag is nu nog niet meegenomen in bovenstaande tabel, omdat het ministerie van BZK in december of later met aangepaste cijfers voor 2025 e.v. komt. Tevens wordt in de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk de dan laatst geldende economische raming, het zgn. Centraal Economisch Plan (CEP2025), van het Centraal Planbureau verwerkt. Op het CEP2025 baseren wij de nieuwe loon- en prijsontwikkelingen voor de begrotingsuitgangspunten voor de Beleidsbegroting 2026-2029 (onderdeel in Zomernota 2025-2029). In de meicirculaire 2025 van het gemeentefonds kunnen we dan weer het totaaleffect weer geven op de nieuwe Beleidsbegroting (compensatie van het Rijk in het gemeentefonds versus loon-, prijs- en volumeontwikkelingen gemeente).

1.1b. Loon- en prijsontwikkelingen, overige ontwikkelingen uitkeringsfactor

In 2024 is er sprake van een afronding van de uitkeringsfactor (€ 119.000 nadeel).

Vanaf de Voorjaarsnota 2024 van het Rijk wordt het accres voor loon- en prijsontwikkelingen bepaald op basis van het prijs Bbp. De tranche van het lopende jaar wordt telkens bij de Voorjaarsnota definitief bepaald op basis van de Centraal Economisch Plan (CEP).

In de Miljoenennota 2025 zijn de tranches voor de uitkeringsjaren 2025 en verder bijgesteld op basis van het prijs Bbp uit de Miljoenennota en de Macro Economische Verkenning. Voor de jaren 2025-2028 wordt ten opzichte van de meicirculaire 2024 jaarlijks ongeveer € 0,8 miljoen toegevoegd aan de gemeentefondsuitkering voor Hengelo.

Geen stelpost nominale ontwikkelingen vanaf 2025

Normaliter zouden we dit structurele bedrag van circa € 0,8 miljoen jaarlijks reserveren op een stelpost nominale ontwikkelingen. Zoals gebruikelijk zouden we volgend jaar deze stelpost weer inzetten voor de gemeentelijke loon- en prijsontwikkelingen op basis van het CEP2025. Echter, het totaaleffect van de septembercirculaire 2024 (onder de streep) biedt structureel vanaf 2028 geen ruimte om een extra stelpost te creëren.

1.2 BTW compensatiefonds (voorschot 2024)

De ruimte onder het plafond BTW compensatiefonds voor gemeenten wordt als voorschot 2024 gestort in het gemeentefonds (€ 2,2 miljoen voordeel). De verwachting is dat gemeenten minder declareren bij het BTW compensatiefonds in 2024. Volgend jaar volgt in de meicirculaire de definitieve afrekening voor het jaar 2024.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

1.3 Hoeveelheden

De gemeentelijke aantallen voor de verdeelmaatstaven (onderdeel 1.3a) zijn met name aangepast voor: huishoudens laag inkomen boven drempel, omgevingsadressendichtheid, laag opleidingsniveau met drempel, inwoners met migratieachtergrond, doelgroepenregister en WOZ waarden. Het gemeentelijk effect varieert jaarlijks tussen de € 186.000 tot € 518.000 voordelig.

Door een stijging van de landelijke aantallen (volumina) daalt de uitkeringsfactor voor de periode 2024-2028 (onderdeel 1.3b). Grote mutaties in landelijke aantallen zijn voor de maatstaven: medicijngebruik met drempel, huishoudens laag inkomen met drempel, loonkostensubsidie, inwoners 75+ met drempel, inwoners met migratieachtergrond, regionale centrumfunctie en WOZ-waarden.

De landelijke ontwikkelingen laten grote negatieve effecten zien, namelijk € 1,6 miljoen nadelig voor de begroting 2024. De jaren daarna zijn de jaarlijkse nadelen tussen de bijna € 0,6 en € 0,75 miljoen.

Per saldo houdt het vorenstaande in dat we als gemeente *gemiddeld* minder hard stijgen in de aantallen voor de verdeelmaatstaven dan de landelijke aantallen. Echter kan het zijn dat er voor de huishoudens laag inkomens in de decembercirculaire 2024 (of eerder) nog weer een aanpassing volgt door het ministerie.

(On)stabiel gemeentefonds

We hebben onze vraagtekens of het gemeentefonds wel echt stabiel is geworden na de herverdeling vanaf 2023 door aanzienlijk minder verdeelmaatstaven die grote schommelingen te weeg brengen. Tevens lijken de volume-, prijs- en loonontwikkelingen op basis van het Bbp (bruto binnenlands product) ook niet stabiel.

Tevens worden we door de vaststelling van het prijsaccres bij de meicirculaire van het lopende jaar al jarenlang te weinig gecompenseerd door het Rijk. De minister van BZK komt gemeenten hierin niet tegemoet blijkt na Kamervragen. Vanuit de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) wordt hierop actie ondernomen richting het Rijk.

De afgelopen jaren hadden we zelf ook steeds met dit 'inflatiegat' te maken in de Zomernota's. We ontvingen te weinig middelen in het gemeentefonds voor de loon-en prijsontwikkelingen.

Taakmutaties:

1.4 Wet op de lijkbezorging (t/m 2031)

De inwerkingtreding van het wetsvoorstel van de modernisering van de Wet op de lijkbezorging is voorzien op 1 januari 2026. Ten behoeve van de beoogde wettelijke uitbreiding van de taken van de gemeentelijke lijkschouwer ontvangen we voor de periode 2026-2031 jaarlijks circa € 15.000. Wij stellen voor dit budget vooralsnog te ramen op de stelpost gemeentefonds.

Voor de jaren 2032 en verder dient over het structureel toekennen van middelen nog een besluit te worden genomen door het Rijk.

1.5 Kinderopvang Sociaal Medische Indicatie

De Sociaal Medische Indicatie (SMI) is een gemeentelijke regeling om gezinnen die geen recht hebben op Kinderopvangtoeslag een vergoeding te kunnen bieden voor het gebruik van kinderopvang. Het gaat om personen die ook niet in staat zijn de zorg voor hun kinderen volledig te dragen vanwege sociale of medische problematiek. Door verschillende ontwikkelingen is de SMI budgettair steeds meer onder druk komen te staan. Om dit te kunnen ondervangen, wordt het SMI budget in het gemeentefonds met een aantal stappen verhoogd.

In Hengelo hebben we hier al eerder op ingespeeld door de budgetten voor SMI in de begroting aan te laten sluiten bij de werkelijkheid. Daarom hoeven we nu deze extra gemeentefondsmiddelen (jaarlijks € 26.000) niet toe te voegen aan het gemeentelijk budget voor SMI.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

1.6 Digitaal Stelsel Omgevingswet

Op grond van de Beheerovereenkomst van 18 december 2018 dragen de gemeenten vanaf 1 januari 2020 jaarlijks 70% bij aan de kosten van beheer en doorontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet en het Informatiepunt Leefomgeving. Er worden middelen van het gemeentefonds overgeheveld naar het ministerie van BZK. Deze korting in het gemeentefonds (€ 50.000 in 2024 oplopend tot € 104.000 in 2028) kunnen we niet compenseren door een verlaging van een budget in de gemeentebegroting.

1.7 Bijstand jongerennorm

Gemeenten kunnen vanuit de bijzondere bijstand een aanvulling op de bijstand aan 21-minners geven als hun ouders niet bij kunnen springen. Met het wetsvoorstel Participatiewet in balans wordt deze bijzondere bijstand met ingang van 1 januari 2026 overgeheveld naar de algemene bijstand. De aanvulling op de bijstand is bedoeld voor algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan en daarmee is de algemene bijstand het juiste instrument voor dit soort kosten. Dit betekent dat dit per 1 januari 2026 wordt bekostigd uit de algemene bijstand (ook wel het BUIG-budget) en niet meer uit de bijzondere bijstand. Daarom worden er middelen vanuit de algemene uitkering overgeheveld naar het BUIG-budget (specifieke uitkering). Het gaat voor Hengelo jaarlijks om € 53.000 in 2026 oplopend tot € 56.000 vanaf 2028. Omdat er een verplaatsing van de kosten plaatsvindt tussen het budget voor bijzondere bijstand en het BUIG-budget, verlagen wij het budget voor bijzondere bijstand met € 53.000 in 2026 oplopend tot € 56.000 vanaf 2028. Dit bedrag ontvangen wij via de BUIG. De uitgaven worden dus vanuit een ander budget (BUIG) gedekt.

1.8 Besparingsverlies jeugd

In de meicirculaire 2024 is reeds gemeld dat de besparing van € 500 miljoen voor 2025 door nieuwe rijksmaatregelen niet gerealiseerd kon worden en daarom voor 2025 € 500 miljoen is toegevoegd aan het gemeentefonds.

Het kabinet Rutte IV had besloten om te besparen op jeugdzorg. Deze besparing was in mindering gebracht op de middelen voor jeugdzorg op de aanvullende post van het ministerie van Financiën. Het nieuwe kabinet Schoof kiest ervoor om deze besparing te laten vervallen. Het gaat landelijk om € 500 miljoen in 2026 en € 511 miljoen vanaf 2027. Dit betekent dat de gemeentelijke stelpost besparing door nieuwe rijksmaatregelen (jaarlijkse taakstelling van circa € 2,6 miljoen) vervalt in de begroting vanaf 2026.

Het netto positieve effect van de hogere gemeentefondsuitkering en deze taakstelling gaan we niet als extra budget ramen in de gemeentebegroting. Immers in de Zomernota 2024-2028 is veel meer budget voor jeugd (bijv. regionale inkoop jeugd 24-FP-6.7) geraamd dan de reguliere index vanaf 2025.

1.9 Indexatie Wmo demografie

Met de VNG is afgesproken dat in de toekomst (een nader te bepalen deel van) de Wmo niet langer via de algemene uitkering van het gemeentefonds gaat, maar via een aparte financiering.

Afhankelijk van de gekozen bekostigingsvorm wordt een passende geobjectiveerde indexering onderzocht die ook rekening houdt met kostenontwikkeling en demografie/vergrijzing.

Vooruitlopend op de uitwerking is bij Voorjaarsnota 2024 van het Rijk op de Aanvullende Post een jaarlijkse tranche van € 75 miljoen vanaf 2026 oplopend tot € 300 miljoen in 2029 gereserveerd voor een aanvullende indexering voor demografie.

Vooruitlopend op deze toevoeging nu aan het gemeentefonds hadden we in de concept Beleidsbegroting 2025-2028 (zie paragraaf 3.3) al een stelpost geraamd van € 371.000 in 2026 oplopend naar € 1,1 miljoen in 2028. Deze stelpost vervalt nu. Overigens hebben we in de gemeentelijke Wmo-budgetten al rekening gehouden met een verwachte cumulatieve volumegroei van 1%.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

2. Integratie- en decentralisatie-uitkeringen

2.1 Wet Betaalbare huur

Met de Wet betaalbare huur wordt de op 1 juli 2023 in werking getreden Wet goed verhuurderschap gewijzigd. Daarmee krijgen gemeenten de bevoegdheid om toezicht te houden en handhavend op te treden met betrekking tot:

- De maximale huurprijzen die gelden op grond van het woningwaarderingstelsel.
- De maximale huurverhogingen in de gereguleerde sector.
- De informatieplicht op verhuurders om hun huurders een puntentelling te overleggen bij het afsluiten van een contract.

Het Rijk stelt middelen ter beschikking om gemeenten financieel te ondersteunen bij de implementatie en uitvoering van het wetsvoorstel. De financiering bestaat uit een incidentele bijdrage voor de eenmalige kosten die gemeenten maken bij de implementatie van het wetsvoorstel. Daarnaast ontvangen gemeenten een structurele bijdrage voor het ontvangen en behandelen van meldingen en de handhaving op deze meldingen. Vanwege de piekperiode in de eerste jaren na inwerkingtreding van de wet is er een aanvullende incidentele bijdrage beschikbaar.

We stellen voor:

- Het bedrag van € 65.000 in 2024 toe te voegen aan de reserve nog uit te voeren werken.
- De aflopende reeks van € 83.000 in 2025 tot € 32.000 in 2028 voorsnog te ramen op de stelpost gemeentefonds.

2.2 Bed-bad-brood-voorzieningen

Het pilot-programma voor de Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV) had oorspronkelijk een looptijd van 2019 tot en met 2021. In overleg met gemeenten en de VNG is besloten de pilot te verlengen tot en met 31 december 2024. Om de rechtmatigheid te waarborgen worden de middelen voor gemeenten waar een LVV pilot loopt sinds 2022 verstrekt via een specifieke uitkering. Gemeenten met overige onderdak voorzieningen (de zogenaamde bed-bad-brood voorzieningen) ontvangen een decentralisatie-uitkering. Per 1 januari 2025 stopt het kabinet met het financieren van de opvang voor uitgeprocedeerde asielzoekers (Landelijke Vreemdelingen Voorziening).

Er is sprake van bekostiging van maatschappelijke begeleiding en onderdak van één uitgeprocedeerde asielzoeker in Hengelo. Er loopt nog een beroepszaak over de asielprocedure van deze persoon. Dit betreft een kwetsbaar persoon, die begeleiding nodig heeft. Wij krijgen hiervoor tot nu toe jaarlijks middelen vanuit het Rijk. Voor Hengelo gaat het om een bedrag van € 25.000 in 2024. Het voorstel is om deze middelen vrij te laten vallen, omdat we op het betreffende taakveld niet meer geld uitgeven dan begroot in 2024.

2.3 Alleenverdienersproblematiek 2023-2024

Gemeenten kunnen financiële ondersteuning bieden aan huishoudens die als gevolg van de alleenverdienersproblematiek in 2023 en 2024 onder het bestaansminimum uitkomen. Gemeenten kunnen de gemiste huur- en zorgtoeslag compenseren vanuit de individuele bijzondere bijstand. De Tweede Kamer heeft met de motie Warmerdam c.s. verzocht om de betrokken huishoudens actief te benaderen. Met de VNG is afgesproken dat gemeenten dit gefaseerd oppakken. Ter ondersteuning van gemeenten is een handreiking opgesteld. Ook konden gemeenten een lijst met vermoedelijk betrokken huishoudens opvragen bij het Inlichtingenbureau. Deze lijsten zijn begin juli jl. verstrekt. Via deze decentralisatie-uitkering ontvangen gemeenten budget om aan de betreffende huishoudens bijzondere bijstand te verstrekken. Voorgesteld wordt het budget voor de jaren 2023 en 2024 van circa € 111.000 in 2024 toe te voegen aan het betreffende taakveld.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

De budgetten worden zo nodig door het Rijk bijgesteld wanneer definitieve gegevens beschikbaar zijn, naar verwachting bij de meicirculaire 2025 en meicirculaire 2026.

2.4 Openbare bibliotheken

In de periode 2023-2024 konden gemeenten een specifieke uitkering ontvangen voor het versterken van het lokale bibliotheekstelsel. Daarna zal een wettelijke zorgplicht voor gemeenten worden ingevoerd ten aanzien van de openbare bibliotheek. Voor het uitvoeren van deze taak zullen gemeenten een structurele bijdrage via het gemeentefonds ontvangen. In de periode tussen de specifieke uitkering en de invoering van de wettelijke zorgplicht ontvangen de gemeenten een decentralisatie-uitkering, om zich op de periode van de zorgplicht te kunnen voorbereiden. Hiervoor is in 2025 en 2026 een jaarlijks bedrag van circa € 245.000 voor Hengelo aan het gemeentefonds toegevoegd. Wij stellen voor dit bedrag op het betreffende taakveld, waar de bibliotheek onder valt, te ramen.

2.5 Participatie: afschaffing lage-inkomensvoordeel

Het Rijk compenseert gemeenten via de integratie-uitkering Participatie vanaf 2025 voor de afschaffing van het lage inkomensvoordeel in de sociale werkvoorziening. De compensatie loopt voor de Wsw (Wet sociale werkvoorziening) na 2025 af met de afbouw van de Wsw (onderdeel 2.5a) De compensatie voor beschut werk loopt op door het (landelijk) aantal plekken (onderdeel 2.5b). Zoals gebruikelijk worden deze budgetten aan de betreffende taakvelden toegevoegd. In totaliteit gaat het om bijna € 131.000 in 2025 aflopend tot bijna € 122.000 in 2028.

3. Overige kleine mutaties

Er zijn diverse kleine mutaties in de septembercirculaire 2024 voor toezicht en handhaving aanpassing kwaliteitseisen kinderopvang, einde lening inburgeringsplichtig, landelijke aanpak adreshouding. Deze mutaties zijn afzonderlijk van zo'n minimale omvang dat we deze niet aan de budgetten elders in de gemeentebegroting gaan toevoegen.

4. Overige ontwikkelingen

Rijksbijdrage sociale infrastructuur

Het Rijk stelt vanaf 2025 middelen beschikbaar aan gemeenten waarmee zij op termijn 10.000 werkplekken kunnen faciliteren. De werkplekken zijn bedoeld voor mensen die niet vallen onder beschut werk, maar wel zijn aangewezen op de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven voor hun ontwikkeling richting regulier werk of voor een tijdelijk vangnet. Gemeenten ontvangen een bedrag per plek voor vaste bedrijfskosten, zodat de infrastructuur beschikbaar is. De middelen worden naar verwachting in de meicirculaire 2025 als apart budget toegevoegd aan de integratie-uitkering Participatie, omdat de verdeling verschilt met die van de rijksbijdragen Wet Sociale werkvoorziening en beschut werk. Gemeenten ontvangen circa € 3.600 per plek.

Stand van zaken onderzoeksagenda verdeelmodel algemene uitkering

Bij de invoering van het nieuwe verdeelmodel deelden de ROB (Raad voor Openbaar Bestuur) en VNG in hun adviezen de visie dat het nieuwe model een verbetering is ten opzichte van het oude model, maar benadrukten dat verder onderzoek nodig is. De ROB heeft daartoe een onderzoeksagenda voorgesteld, die door de fondsbeheerders is onderschreven. Het model is geen eindstation en zal continu onderhoud vragen.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

De onderzoeksagenda bevat onderzoeken naar de maatstaf centrumfunctie (stapeling problematiek sociaal domein) en naar de Overige Eigen Middelen (OEM). De rapporten van deze twee onderzoeken (centrumfunctie/stapeling problematiek sociaal domein en de Overige Eigen Middelen) worden in de tweede helft van 2024 verwacht volgens de septembercirculaire 2024. Echter, op 1 oktober 2024 zei de minister in een debat met de vaste commissie van Binnenlandse Zaken van de Tweede Kamer over de gemeentefinanciën: "De Tweede Kamer ontvangt begin 2025 een brief met de uitkomsten van het onderzoek over de verdeel-effecten en het vervolgtraject."

Bij het onderzoek naar de stapeling van de problematiek in het sociaal domein is expliciet aandacht voor het feit dat deze stapeling ook in niet-stedelijke gebieden voorkomt. In het onderzoek naar de overige eigen middelen wordt onderzocht of een meer gedifferentieerde benadering van de overige eigen middelen meer recht doet aan de diverse aard van de eigen inkomsten.

Daarnaast loopt er nog een onderzoek naar de grootstedelijkheid. Tijdens het traject is gezamenlijk met de G4 en de 100.000+ gemeenten besloten om het onderzoek niet te baseren op de gegevens van één jaar maar uit te breiden met gegevens van andere jaren om een zo goed mogelijk en betrouwbaar mogelijk beeld te krijgen. Ook van dit onderzoek wordt het rapport in de tweede helft van 2024 verwacht.

In de Periodiek Onderhoudsrapport 2024 is, naar aanleiding van het ROB advies, een analyse opgenomen van de definitie van de maatstaf "eenpersoonshuishoudens." De ROB had in haar advies benoemd dat "het grote gewicht voor eenpersoonshuishoudens laat vermoeden dat de globaliteit is doorgeschoten. Het valt bijvoorbeeld op dat gemeenten met een hoge populatie studenten sterk positief uit de herverdeling komen. Voor de Wmo is dit niet logisch." De uitkomsten van de vorig jaar uitgevoerde analyse gaven op dat moment geen aanleiding voor aanpassingen aan het model. Er is toen wel toegezegd de effecten van eventuele aanpassing van de maatstaf eenpersoonshuishoudens in integraliteit met de aanpassing van de maatstaf centrumfunctie in het sociaal domein verder te onderzoeken.

De resultaten van bovengenoemde drie onderzoeken en de definitie van de maatstaf eenpersoonshuishoudens zullen de basis zijn voor een bredere onderzoeksopdracht met de vraag of, en zo ja, hoe deze verwerkt kunnen worden in het huidige verdeelmodel. Daartoe zal na afronding van de drie rapporten een onderzoeksopdracht worden uitgezet. Bij dit onderzoek zal expliciet aandacht zijn voor de kosten van specifieke groepen gemeenten zoals grote steden (100.000 plus), groei- en krimpgemeenten, instellingsgemeenten, toeristengemeenten, universiteitssteden en industriesteden.

Tot slot zal er, conform de door de ROB voorgestelde onderzoeksagenda, een onderzoek worden gestart naar de kosten voor Bestuur & Ondersteuning.

We kunnen op dit moment niet aangeven welke financiële gevolgen de verwerking van deze onderzoeken in de toekomst heeft op de gemeentefondsuitkering voor de gemeente.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074